

TAMPERE.
FINLAND

2022
**VUOSI-
SUUNNITELMA**

*Sosiaali- ja
terveyslautakunta*

TAMPERE

Sisällys

Johdanto.....	3
Strategiaperusta ja talousarvion toiminnan tavoitteet	4
Tampereen strategia: Tekemisen kaupunki	4
Pormestariohjelma ja lautakunnan toimintaa ohjaavat erillisohjelmat ja -suunnitelmat	4
Talousarviotavoitteet 2022.....	5
Lautakunnan toiminnan painotukset 2022	6
Sote-uudistuksen toteuttaminen	7
Riskiprofiili.....	8
Keskeisimmät riskienhallintatoimenpiteet.....	9
Hankintalinjaukset.....	10
Keskeisimmät hankinnat vuonna 2022	10
Palveluverkko	12
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	13
Lautakunnan talous	14
Ikäihmisten palvelut	16
Toiminnan kuvaus	16
Keskeiset muutokset ja toimenpiteet	16
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous.....	17
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut.....	18
Toiminnan kuvaus	18
Keskeiset muutokset ja toimenpiteet	18
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous.....	19
Psykososiaalisen tuen palvelut.....	20
Toiminnan kuvaus	20

Keskeiset muutokset ja toimenpiteet	20
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous.....	21
Sairaalapalvelut	22
Toiminnan kuvaus	22
Keskeiset muutokset ja toimenpiteet	22
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous.....	23
Vastaanottopalvelut	24
Toiminnan kuvaus	24
Keskeiset muutokset ja toimenpiteet	24
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous.....	25
Liitteet	26

JOHDANTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa Tampere-Orivesi-yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämisestä. Toiminta koostuu viidestä palvelukokonaisuudesta, jotka ovat ikäihmisten palvelut, lasten, nuorten ja perheiden palvelut, vastaanottopalvelut, psykososiaalisen tuen palvelut sekä sairaalapalvelut. Lautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat myös sosiaali- ja terveystalouden palvelujen asiakasohjaus, hallinto ja kehittäminen.

Lautakunnan vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää (kuva), jolla tuetaan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.

Vuosisuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkentaa ja toimeenpanee Tampereen strategiaa, strategiaa täydentäviä ohjelmia ja suunnitelmia sekä vuosittaista talousarviota. Vuosisuunnitelmaan kootaan lautakunnan alaista toimintaa ohjaavat strategiset tavoitteet ja linjaukset sekä niitä toteuttavat toimenpiteet. Lisäksi vuosisuunnitelma sisältää lautakunnan alaisen toiminnan riskiprofiilin, hankintalinjaukset ja -suunnitelman sekä palveluverkon muutokset. Vuosisuunnitelmassa esitetään myös kuvaus palveluryhmien toiminnasta ja taloudesta sekä keskeiset sisällöt henkilöstö- ja koulutus-suunnitelmasta. Vuosisuunnitelmasta raportoidaan lautakunnalle huhtikuun, elokuun ja vuoden lopun tilanteesta.

STRATEGIAPERUSTA JA TALOUSARVION TOIMINNAN TAVOITTEET

Tampereen strategia: Tekemisen kaupunki

Tampereen strategia on ylin kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja, ja se luo pohjan kaupungin strategiselle johtamiselle ja kehittämiselle. Strategiassa on määritelty kaupungille visio, joka määrittelee, millainen Tampere on vuonna 2030, kun strategia on toteutunut. Strategiassa määritellään myös strategiset painopisteet sekä valtuustokauden tavoitteet ja mittarit, jotka kertovat, miten strategiaa toteutetaan ja miten strategian toteutumista seurataan. Lisäksi strategiassa määritellään linjaukset asiakaskokemuksen kehittämiseksi sekä läpileikkaavat linjaukset, valtuustokauden tavoitteet ja mittarit kaupungin uudistumisesta.

[Tampereen strategia 2030 \(pdf\)](#)

Pormestariohjelma ja lautakunnan toimintaa ohjaavat erillishjelmat ja -suunnitelmat

Tampereen strategiaa on valmisteltu Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelman pohjalta. Palvelusuunnitelmat ja vuosisuunnitelmat ovat keskeiset asiakirjat, joiden avulla varmistetaan pormestariohjelman toimeenpano valtuustokauden aikana. Sosiaali- ja terveystalouden vuosisuunnitelma koskee vuotta 2022, minkä jälkeen sen sisältämät palvelut siirtyvät Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Pormestariohjelman sisältöjä voidaan tämänkin jälkeen edistää yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Pormestariohjelmaan kirjattuna keskeisenä tavoitteena on taata tamperelaisille heidän tarvitsemansa laadukkaat ja riittävät sosiaali- ja terveystalouden palvelut yhdentavasti. Sote-uudistusta koskien pormestariohjelmassa asetetaan tavoite palvelujen siirtymisestä hyvinvointialueelle mahdollisimman saumattomasti. Muun muassa näitä tavoitteita tarkennetaan toimenpiteiksi myöhemmin tässä vuosisuunnitelmassa.

Lautakunnan alaista toimintaa ohjaa lisäksi joukko muita strategisen tason ohjelmia ja suunnitelmia. Esimerkiksi lakisääteinen, valtuustokausittain laadittava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2021–2025 kokooa toimenpiteitä sekä seuraa ja raportoi kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen ICT-tiekartta puolestaan ohjaa digitaalisten palvelujen ja ratkaisujen kehittämistä. Vuonna 2022 kehittämistä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen valmistelun kanssa sujuvien palvelujen turvaamiseksi. Kaupunkitasoisen Kestävä Tampere 2030 –ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi sosiaali- ja terveyspalveluissa on laadittu Hiilineutraali sote 2030 –tiekartta, ja perustettu sen toteutusta edistävä ekotuki-henkilöverkosto. Tavoitteiden etenemistä seurataan Tampereen ilmastovahdissa. Sosiaali- ja terveyspalveluissa on laadittu myös kansainvälisten toimenpiteiden suuntaviivat, joista vuonna 2022 toteutetaan erityisesti henkilöstön saatavuutta vahvistavia toimenpiteitä, kuten kansainvälistä rekrytointi- ja koulutusyhteistyötä sekä toiminnallisesti kaksikielistä sairaanhoitajakoulutusta.

Talousarviotavoitteet 2022

Talousarviossa vuosittain asetettavat valtuustoon nähden sitovat toiminnan tavoitteet pohjautuvat strategian valtuustokauden tavoitteisiin. Tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Alla esitetään sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuodelle 2022 asetetut toiminnan tavoitteet.

Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Nro	Sitova toiminnan tavoite 2022
Tamperelaiset saavat tarvitsemansa palvelut ennaltaehkäisevästi	5	Ikäihmisistä noin 92 % asuu kotona, vähintään 6,0 % tehostetussa palveluasumisessa ja enintään 2,0 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa
	6	Kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna
	7	0–17-vuotiaiden lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä on enintään 5,7 %
	8	Asunnottomuus kokonaisuutena on vähentynyt ja pitkäaikaisasunnottomuus on kääntynyt laskuun edelliseen vuoteen verrattuna
	9	Päihdepalvelujen laituskuntoutus, lääkkeetön laituskuntoutus ja korvaushoito vastaavat paremmin asiakkaiden palvelutarpeisiin edelliseen vuoteen verrattuna
	10	Nuorisovastaanoton ja perheneuvolan lastenpsykiatrian avohoidon jonotusaika on lyhentynyt edelliseen vuoteen verrattuna

Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyö on saumatonta	11	Sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen luovutus hyvinvointialueelle on hallittu ja palvelujen jatkuvuus turvattu
Esimiestyö on vahvistunut ja henkilöstön työhyvinvointi on parantunut	42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna
Asiakaskokemus on parantunut	44	Asiakaskokemus on parantunut terveysasemilla ja suun terveydenhuollossa edelliseen vuoteen verrattuna

LAUTAKUNNAN TOIMINNAN PAINOTUKSET 2022

Sosiaali- ja terveyslautakunnan 15.9.2021 hyväksymä talousarvioesitys sisälsi kaupunginhallituksen 26.4.2021 linjaamat toiminnan painotukset vuodelle 2022 (esitetty alla). Painotukset tarkennetaan toimenpiteiksi myöhemmin tässä vuosisuunnitelmassa, ja ne esitetään kunkin palveluryhmän osiossa, luvussa Keskeiset muutokset ja toimenpiteet.

Toiminnan painotukset 2022
Ikääntyvän väestön toimintakyvyn ylläpitäminen ja kotona asumisen tukeminen sekä asumispalvelujen henkilöstömäärän vahvistaminen
Perusterveydenhuollon palvelujen turvaaminen koronapandemian aikana ja sen jälkeen
Lapsiperheiden oikea-aikainen tuki ja peruspalvelujen kattavuus
Päihde- ja mielenterveyspalvelujen ja sosiaalityön palvelujen kasvavaan tarpeeseen vastaaminen
Palvelurakenteen muutoksen jatkaminen erikoissairaanhoidon painotteisuudesta kevyempiin palveluihin ja koronapandemiasta aiheutuneen hoitovelan purkamiseen varautuminen sairaalapalveluissa
Palvelujen järjestämisen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantaminen tietoa ja teknologiaa hyödyntämällä
Henkilöstön hyvinvoinnin vahvistaminen ja saatavuuden turvaaminen

SOTE-UUDISTUKSEN TOTEUTTAMINEN

Edellä mainittujen toiminnan painotusten lisäksi vuotta 2022 määrittää valmistautuminen sote-uudistuksen toteutumiseen. Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät ja henkilöstö sekä opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit siirtyvät Pirkanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Tampereen kaupungin osalta uudistusta koordinoi kaupunkitasoinen Sote-siirto ja toiminnan jatkuvuus –projekti, joka on jakautunut useisiin osaprojekteihin koskien muun muassa henkilöstön, ICMT-toimintojen, sopimusten, tilojen ja omaisuuden siirtoa. Projektin tavoitteena on huolehtia yhteistyössä hyvinvointialueen valmistelusta vastaavien kanssa henkilöstön ja toimintojen sujuvasta luovutuksesta sekä toiminnan häiriöttömästä jatkuvuudesta.

Tampereen kaupungin vastuulle jäävät uudistuksen jälkeenkin monet terveyttä ja hyvinvointia edistävät palvelut, kuten sivistys- ja kulttuuripalvelut sekä elinvoimaan ja kaupunkiympäristöön liittyvät palvelut. Yhdyspintojen rakentaminen näiden ja hyvinvointialueelle siirtyvien palvelujen välille, ja yhteisen strategisen suunnan varmistaminen ovat uudistukseen valmistautumisen kulmakiviä.

Sote-uudistuksen päämääränä on, että kaikki saavat laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja yhdenvertaisesti ja oikea-aikaisesti. Tämän saavuttamiseksi tehdään hallinnollisten muutosten rinnalla myös toiminnallista muutosta. Sitä toteutetaan erityisesti Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus (PirSote) –hankkeen ohjajana. Tulevaisuuden sote-keskuksissa konkretisoituvat myös monet palvelujen yhdyspinnat ja niiden asiakaslähtöinen kehittäminen.

RISKIPROFIILI

Sosiaali- ja terveystalvelujen vuoden 2022 toiminnan merkittävimmiksi arvioidut riskit on esitetty alla olevassa taulukossa.

Riskiluokka	Riskin lähde	Riskin kuvaus
<i>Operatiiviset riskit</i>	Henkilöstön työhyvinvointi	Työhyvinvoinnin ja jaksamisen vaarantuminen: <ul style="list-style-type: none">- Työn henkinen kuormitus ja sairauspoissaolojen määrä ovat kasvussa.- Erilaiset pitkittyvät häiriö- ja poikkeustilanteet kuormittavat.- Avustavan henkilöstön väheneminen johtaa muun henkilöstön työkuorman lisääntymiseen.
<i>Ulkoiset riskit</i>	Lainsäädäntömuutokset	Sote-uudistuksen valmistelu ja toteutus: <ul style="list-style-type: none">- Tiukka valmisteluajataulu lisää riskejä muun muassa tietojen siirron osalta.- Muutosjohtaminen on haasteellista kuormittuneessa tilanteessa.- Työn kuormitus kasvaa.
<i>Strategiset riskit</i>	Kasvat palvelutarpeet ja hyvinvointierot	Palvelutarpeen kasvu, hyvinvointierojen lisääntyminen, asukkaiden ikääntyminen ja monikielisen väestön lisääntyminen: <ul style="list-style-type: none">- Riittämätön rahoitus suhteessa palvelutarpeisiin vaikeuttaa toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin vastaamista.- Sirpaleinen tiedolla johtamisen kokonaisuus ei tue päätöksentekoa.- Koronapandemian vaikutukset hoito- palveluvelkaan ovat ilmeiset, mutta huonosti ennakoitavissa.- Uusia lakisääteisiä henkilöstömitoituksia on vaikea toteuttaa rekrytointihaasteiden vuoksi.
<i>Vaatimustenmukaisuus- ja vahinkoriskit</i>	Toimintavarmuus ja jatkuvuuden hallinta	Häiriötilanteet ja poikkeusolot: <ul style="list-style-type: none">- Palveluiden toimintavarmuus vaarantuu loma-aikoina, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.- Tartuntatautiepidemioiden hoito kuormittaa merkittävästi palveluita, ja lisää erityisesti korjaavien palvelujen käyttöä.- Tietojärjestelmien toimimattomuus, huolimattomuus tietosuojakysymyksissä ja kyberhyökkäykset voivat vaarantaa palvelutuotantoa sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.
<i>Operatiiviset riskit</i>	Henkilöstön osaaminen	Osaamisen ja rekrytoinnin vaarantuminen:

		<ul style="list-style-type: none"> - Osaavan työvoiman saatavuus on heikentynyt, ja myös vaihtuvuus on paikoin suurta. - Työhyvinvoinnin heikkenemisestä on merkkejä muun muassa työntekijäkokemusmittauksissa. - Digiosaamiseen liittyvät haasteet hidastavat palveluiden kehittämistä.
<i>Operatiiviset riskit</i>	Ulkoistetut palvelut	<p>Sopimuskumppanuuksien ja yhteistyöverkostojen hallinnan epäonnistuminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monimuotoiset palvelujen tuottamisen mallit lisäävät riskiä. - Verkostojen johtamiseen ja sidosryhmien kanssa tehtävään yhteistyöhön on panostettava, jotta organisaation tavoitteet saavutetaan.

Keskeisimmät riskienhallintatoimenpiteet

Palvelutarpeiden kasvaessa, koronapandemian yhä jatkuessa ja hyvinvointialueelle siirtymistä valmisteltaessa sosiaali- ja terveyspalvelujen merkittävimmät riskit liittyvät henkilöstön riittävyyteen, osaamiseen ja hyvinvointiin. Toimenpiteitä näiden riskien hallitsemiseksi on kuvattu tarkemmin sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa koskevassa luvussa.

Palvelutarpeiden muutoksista aiheutuvia riskejä hallitaan myös vahvistamalla tiedolla johtamista. Luotettavan, ajantasaisen ja ennakoivan tiedon avulla mahdollistetaan resurssien tehokas hyödyntäminen ja toiminnan kehittäminen. Hyvinvointierojen kasvuun vastataan muun muassa kehittämällä asiakaslähtöisiä hoitopolkuja, yhtenäistämällä terveysasemien toimintaa sekä vahvistamalla matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja ja lapsiperheiden aikuissosiaalityötä.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen hallittu siirtyminen Pirkanmaan hyvinvointialueen vastuulle edellyttää muun muassa valmistelun riittävää resursointia ja onnistumista muutoksen johtamisessa ja viestimisessä. Näihin vastataan sekä edellä kuvatulla kaupunkitasoisella koordinoinnilla että tiiviillä yhteistyöllä Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelun kanssa.

Toiminnan jatkuvuutta varmistetaan varautumalla todennäköisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Valtakunnalliseen valmiussuunnitteluun osallistumalla yhtenäistetään käytäntöjä. Loma-aikojen riskejä minimoidaan hyvällä henkilöstösuunnittelulla ja minimimiehitysten määrittelyllä.

Ostopalvelujen sopimuseurantaa ja omavalvontaa tehostetaan kaikissa palveluryhmissä. Yhteistyötä ja yhteiskehittämistä tuottajien kanssa tiivistetään hankinnan kaikissa vaiheissa.

HANKINTALINJAUKSET

Hankintalinjauksilla määritellään ulkoisten hankintojen roolia toiminnassa ja palvelujen järjestämisessä sekä ohjataan lautakunnan alaista hankintatoimintaa, sen kehittämistä ja tavoiteltavia tuloksia. Hankintalinjaukset myös konkretisoivat, miten hankintatoiminnassa toteutetaan kaupungin hankinnan periaatteita. Sosiaali- ja terveystalouden hankintalinjaukset vuodelle 2022 ovat:

1. Hankintoja tehdään ja johdetaan tietoperusteisesti:

- Soten ostopalvelujen tiedolla johtamisen edellytyksiä kehitetään projektimuotoisesti raportoinnin kehittämisen tiekartan avulla.
- Kehitetään hankintatoiminnan raportointia ja sopimushallintaa ottamalla käyttöön Efecte-sopimushallintajärjestelmä.
- Lisätään sopimuskauden aikaisen datan keräämistä ja hyödyntämistä esimerkiksi laajentamalla Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän (PSOP) käyttöä.

2. Hankintojen strategista suunnittelua ja tulosperusteisuutta vahvistetaan:

- Edistetään hankintojen strategista suunnittelua ja johtamista tunnistamalla strategisesti merkittävät hankinnat ja hyödyntämällä strategisen suunnittelun käsikirjaa.
- Arvioidaan hankittavia palveluja eri järjestämismallien, palvelukokonaisuuksien sekä maakunnallisten ulottuvuuksien kautta huomioiden tuleva hyvinvointialue ja sen tarpeet. Arvioidaan aktiivisesti myös uusia palvelusetelien käyttömahdollisuuksia.
- Tulosperusteisuutta hankinnoissa vahvistetaan tavoitteiden mittaamisen ja saavuttamisen edistämiseksi. Tuloksellisten kumppanuuksien käyttöä kehitetään esimerkiksi avomuotoisen huumehoidon hankinnassa.

3. Lisätään hankinta- ja järjestämisaamasta sekä vuoropuhelua sidosryhmien kanssa:

- Vahvistetaan palvelujen hankinta- ja sopimusaamasta sekä verkosto- ja sidosryhmäosaamista läpi organisaation eri tehtävänkuvista nousevat tarpeet huomioiden.
- Lisätään vuoropuhelua ja yhteistyötä kumppaneiden kanssa eri hankinnan vaiheissa valmistelusta sopimuskauden aikaiseen toimintaan.

4. Sosiaali- ja terveystalouden hankinnat ovat kestäviä:

- Kaikissa hankinnoissa arvioidaan ympäristö- ja yhteiskuntavastuun kriteerien käyttö tai muita kestävien hankintojen todentamisen tapoja sekä vahvistetaan niiden valvontaa. Otetaan käyttöön sote-hankintojen ympäristökriteerien tiekartta.
- Asumispalveluhankinnoissa sekä muissa soveltuviissa hankinnoissa edellytetään kirjallinen suunnitelma ympäristönäkökulmien huomioimisesta ja toteuttamisesta tai todistus standardoidusta ympäristöjärjestelmästä.

Keskeisimmät hankinnat vuonna 2022

Vuoden 2022 aikana valmistellaan useampia merkittäviä hankintoja, joista keskeisimpinä voidaan pitää huumehoidon palvelukokonaisuuden, ikäihmisten ympärivuorokautisten asumispalvelujen sekä Pirkanmaan maakunnan kuntien lastensuojelun sijaishuollon palvelujen hankintoja.

Huumehoidon palvelukokonaisuus sisältää muun muassa seuraavia palveluja huumeita käyttäville asiakkaille sekä korvaushoitoasiakkaille: huumehoitopalvelut (sis. korvaushoidon), yhteisötoiminta, terveysneuvonta, kotiin annettavat palvelut sekä asumispalvelut. Tavoitteena on toteuttaa hankinta hyödyntäen kumppanuusmallia sekä tulosperusteisia hankinnan elementtejä. Hankintamenettelynä suunnitellaan käytettävän neuvottelumenettelyä.

Ikäihmisten ympärivuorokautisten asumispalvelujen hankinta sisältää tehostetun palveluasumisen (hoiva-asumisen), lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen ja erityishoivan hankinnat. Hankintaa valmistellaan huomioiden yhteiskunnalliset ilmiöt kuten hoitajapula ja palvelutarpeen kasvu. Hankinnan yhteiskunnallisena tavoitteena on, että asiakkaat ovat oikeissa palveluissa sekä hoiva-alan henkilöstöresurssien tukeminen ja ikäihmisten asumispalvelujen ekologisuuden edistäminen.

Pirkanmaan maakunnan kuntien lastensuojelun sijaishuollon palvelujen hankinta sisältää seuraavat lastensuojelun sijaishuollon palvelut: luvanvarainen perhehoito, perustason laitoshoido, erityistason laitoshoido ja vaativa laitoshoido. Hankinta toteutetaan maakunnallisena. Hankinnan valmistelussa tehdään valtakunnallista yhteistyötä.

Hankintojen valmistelussa ja hankintasopimuksissa huomioidaan palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen Pirkanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

PALVELUVERKKO

Palvelujen järjestämisvastuun siirtymiseen valmistautuminen määrittää myös palveluverkon kehittämistä vuonna 2022. Keskeisiä kehityshankkeita kuitenkin edistetään alla kuvatun mukaisesti. Kevään aikana tulee valmistumaan myös kaikkia sosiaali- ja terveystalvveluita koskeva selvitys, jossa kartoitetaan palveluverkon nykytila sekä lähivuosisen kehitystarpeet.

Aiempiin palveluverkon selvityksiin liittyen erityisasumisen hankkeet etenevät suunnitellusti, ja kotihoidon tarpeiden selvittely jatkuu.

Kehityshankkeet:

Kaupin yliopistollisesta sote-keskuksesta tehty tarveselvitys päivitetään, ja hankesuunnitelman laatiminen aloitetaan. Päivitystarpeet johtuvat tonttumuutoksesta sekä sote-keskuksen laajenemisesta. Arvioitu käyttöönotto hankkeelle on vuonna 2026. Kaupin sote-keskukseen kytkeytyy myös Tammelakeskuksen peruskorjaus, jonka myötä sinne saadaan keskitetty lasten ja nuorten palvelujen talo. Nykyiset vastaanottopalvelut siirtyvät Kaupin sote-keskukseen sen valmistuttua. Tammelakeskuksen kiinteistö on myyty vuonna 2021 Tampereen Palvelukiinteistöt Oy:lle.

Koukkuniemen alueen rakennusten peruskorjaus etenee Iltalan ja Juhlatalon osalta toteutussuunnitelman laatimisella kevään aikana. Hankkeen aikana vanhainkotiasuminen tulee kokonaisuudessaan muuttumaan tehostetuksi palveluasumiseksi ja on näin ollen keskeisessä roolissa keskustan alueen ikäihmisten tehostetun palveluasumisen palveluverkossa.

Peltolammin hyvinvointikeskuksen osalta aloitetaan hankesuunnittelu. Hyvinvointikeskukseen tulee sijoittumaan myös lapsiperheiden sosiaali- ja terveystalvveluita sekä ikäihmisten palveluita.

Hiedanrannan uuden asuinalueen kehityksestä vastaa Hiedanrannan Kehitys Oy. Alueen kokonaisvaltainen kehittäminen on käynnissä, ja sinne kohdistuvia palveluverkon tarpeita tarkastellaan vuoden 2022 aikana. Hiedanrannan kaava-alueeseen on merkitty asumisyksiköt ikääntyville ihmisille, kehitysvammaisille sekä mielenterveyskuntoutujille. Lisäksi alueelle on suunniteltu uutta sote-keskusta.

Kehitysvammaisten asumisen palveluverkkoon on suunnitteilla uusi Lääkärikallioakadun yksikkö. Hankkeen tarveselvitys ja hankesuunnitelma valmistuvat vuoden 2022 aikana.

Hatanpään sote-keskuksen tarveselvitys valmistui keväällä 2021, ja mahdollinen hankesuunnittelu aloitetaan vuoden 2022 aikana. Sarviksen laaja sisäilmaremontti ja siihen liittyvä peruskorjaus tulee valmistumaan kevään aikana.

Käräjätörmän kylätaloon on suunnitteilla lähitori. Hankkeen tarveselvitys ja hankesuunnitelma valmistuvat vuoden 2022 aikana.

Selviämishoitoaseman ja sosiaalipäivystyksen toimitilojen tarveselvityksen valmistelua jatketaan osana uutta Nekalan poliisilaitosta.

HENKILÖSTÖ- JA KOULUTUSSUUNNITELMA

Palkalliset henkilötyövuodet (htv)	TP2020	VS 2021	VS 2022
Kehittäminen ja hallinto	72,1	100,3	98,3
Asiakasohjaus	78,3	59,6	63
Lasten, nuorten ja perheiden palveluryhmä	856,2	876,0	894,1
Vastaanottopalveluiden palveluryhmä	674,2	745,8	775,4
Psykososiaalisen tuen palveluryhmä	736,2	484,3	529,4
Ikäihmisten palveluryhmä	2128,4	2056,5	2143,8
Sairaalapalveluiden palveluryhmä	2,0	348,1	358
Tampere Junior	3,7	4,8	6,2
Yhteensä (htv)	4553,0	4675,4	4870,2

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelutarpeen kasvu erityisesti ikäihmisten palveluissa ja nousevat henkilöstömitoitukset sosiaali- ja terveyspalveluissa selittävät henkilötyövuosien ja henkilöstömenojen kasvua koronapandemian vaikutusten ohella. Pandemian vaikutukset näkyvät muun muassa päihde- ja perhepalvelujen kuormittumisena ja ylipäättään vahvemman tuen palvelujen tarpeen lisääntymisenä. Myös peruspalveluja vahvistetaan edelleen.

Hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistauduttaessa sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilöstö- ja koulutus-suunnitelmassa keskeisiä tavoitteita ovat sairauspoissaolojen vähentäminen, tuki muutosjohtamiselle ja viestinnälle, yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä työntekijäkokemuksen parantaminen. Työntekijöiden työkykyä ja työssä pysymistä tuetaan muun muassa panostamalla työoloihin ja ilmapiiriin, johtamiseen sekä ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon. Henkilöstön osallistamista oman työn ja koko yksikön kehittämiseen tuetaan. Henkilöstön osaamisen, urakehityksen, asiantuntijuuden ja erikoistumisen vahvistaminen korostuu sekä kilpailukykytekijänä että työn hallinnan, työssä jaksamisen ja työnantajaimagon positiivisen vahvistamisen näkökulmasta. Henkilöstön riittävä osaaminen ja osaamisen kehittäminen varmistetaan muun muassa kehityskeskusteluiden kautta. Uusien työntekijöiden laadukkaaseen perehdytykseen kiinnitetään huomiota. Laadukasta johtamista edistetään, erityisesti lähiesimiestasolla. Digitaalisiin ratkaisuihin liittyvää osaamista asiakastyössä lisätään ja näin luodaan uusia palvelukanavia asiakkaille.

Henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi etsitään jatkuvasti uusia ratkaisuja esimerkiksi tiivistämällä yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa. Myös kansainvälistä osaamista on tarkoitus hyödyntää aiempaa tehokkaammin. Positiivinen työnantajakuva tukee myös osaltaan sote-alan ammattilaisten rekrytointia. Rekrytointihaasteet haastavat koko toimialaa ja ratkaisuja tarvitaan myös valtakunnallisesti.

LAUTAKUNNAN TALOUS

Vuoden 2022 vuosisuunnitelma mahdollistaa 28,0 milj. euron eli 3,3 % nettomenojen kasvun kuluvaan vuoteen muutettuun talousarvioon verrattuna. Palvelutarpeiden kasvu, arvioidut palkankorotukset ja hintojen nousu sekä lakimuutokset aiheuttavat merkittäviä kustannuspaineita. Ensi vuoden talousnäkyviä hämärtää koronapandemian vaikutukset palvelutarpeen ja menojen kasvuun. Lisäksi valtion kompensatiot vuoden 2022 koronakustannuksiin ovat epäselvät.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2021	VS 2022
Toimintatulot			
Myyntitulot	54 784	48 846	49 588
Maksutulot	51 828	50 834	48 765
Tuet ja avustukset	4 460	6 539	5 032
Vuokratulot	134	135	104
Muut toimintatulot	1 880	1 322	1 332
Toimintatulot yhteensä	113 085	107 677	104 822
Toimintamenot			
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-175 064	-179 366	-189 533
Henkilösivumenot			
Eläkemenot	-41 771	-41 967	-43 243
Muut henkilösivumenot	-6 109	-7 063	-7 367
Palvelujen ostot	-600 549	-634 712	-646 091
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 243	-21 631	-22 655
Avustukset	-43 987	-37 846	-36 945
Vuokramenot	-32 176	-32 594	-34 557
Muut toimintamenot	-850	-566	-489
Toimintamenot yhteensä	-925 749	-955 745	-980 879
Toimintakate	-812 665	-848 068	-876 057
Rahoitustulot ja -menot	108	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 284	-1 959	-1 575
Tilikauden tulos	-813 841	-850 027	-877 632

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2021	VS 2022
Investointimenot	-865	-1 990	-1 535

Sitovat erät, käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Sosiaali- ja terveyslautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	104 632	-980 021	-875 389
Tampere Junior	191	-858	-668

Sitovat erät, Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-1 535	0	-1 535

INVESTOINNIT (1 000 euroa)	VS 2022
Investointimenot	
SUUN TH vh:n laitt. ja hammash.kon. uus.	-239
IKI_ensik. Orivesi Orvokkikuja	-219
IKI_sairaalasängyt asumispalvelut	-138
SUUN TH Etelä-Hervannan autoklaavi hank.	-85
VAMM. vaikeavammaisten hissit ja nostola	-85
LANU ensik. neuvoloiden kalustaminen	-80
VOT laitteiden ja koneiden uusinta	-80
LANU ensik. kouluterveydenhuolto kalust.	-72
VOT videokooppien uusinta	-70
SAIPA sairaalasängyt	-46
SUUN TH Hatanpään ortopantomografia uus.	-45
IKI_painehaavapatjat	-39
SUUN TH Oriv. huoneen varustaminen	-30
SAIPA painehaavapatjat moottoroidut	-30
SAIPA painehaavapatjat ei-moottoroidut	-30
KEVAP erityisväl. asiakk. toim. tukem.	-27
KEVAP siirrettävät nostolaitteet	-25
KEVAP sairaalasängyt	-24
SAIPA ultraäänilaitteet laitevaunuineen	-24
IKI_kylpypaarit	-21
VOT lääkehuoltojärjestelmä terveysasem.	-20
IKI_vetotrukki aluepalvelut	-20
IKI_Orivesi sairaalasängyt	-19
SAIPA kuntoutumisen apuvälineet	-16
KEVAP taikamatto asiakk. vuorov. mahd.	-14
IKI_siirrettävät nostolaitteet	-14
KEVAP kylpypaarit	-12
SAIPA potilasnosturi	-11
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-1 535

Tuottavuus

Tuottavuuskehityksen seuranta aloitettiin vuonna 2021 ja sitä jatketaan vuonna 2022. Tuottavuutta mitataan talouden päämittareilla, jotka on suhteutettu asukasmäärään. Koronapandemia vaikuttaa mittarien vertailtavuuteen. Täydentävät mittarit kertovat asiakaskokemuksen toteutumisesta. Selittävät mittarit kuvaavat toimintoja, joilla on vaikutusta tuottavuuteen. Tuottavuusmittareiden kehittämistä jatketaan palveluryhmissä. Tuottavuutta parannetaan toiminnan kehittämisen avulla, ja palveluryhmäkohtaisia tuottavuusmittareita hyödynnetään johtamisen tukena.

Tuottavuusmittarit, Sosiaali- ja terveyslautakunta	TP 2019	TP 2020	Enn 2021	VS 2022
Päämittarit				
Nettokustannukset, euroa/asukas	-3 213	-3 372	-3 436	-3 547
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-3 674	-3 846	-4 046	-3 978
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-895	-939	-946	-978
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-2 370	-2 478	-2 683	-2 610
Täydentävät mittarit				
Asiakaskokemus	-	-	69	70
Selittävät mittarit				
Työntekijäkokemus (QWL)	-	56,54 %	56,81 %	60,00 %
Sairauspoissaolot, %	5,40 %	5,74 %	5,11 %	5,00 %
Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus, %	7,40 %	7,70 %	7,90 %	7,50 %
Tilatehokkuus, htm ² /asukas	0,83	0,81	0,80	0,80
Asukasmäärä	238 140	241 009	244 000	247 000

IKÄIHMISTEN PALVELUT

Toiminnan kuvaus

Ikäihmisten palvelut sisältävät ennaltaehkäisevät palvelut (lähitorit, palveluliikenne ja Kotitori), kotona asu-
mista tukevien palvelujen kokonaisuuden sekä asumispalvelut (tehostettu palveluasuminen, palveluasumi-
nen ja vanhainkoti). Kotona asumista tukevia palveluja ovat kotihoito tukipalveluineen, omaishoidon tuki yli
18- vuotiaille, päiväkeskustoiminta ja perhehoito. Asumispalveluihin ja kotihoitoon ohjaututaan asiakasoh-
jausyksiköstä yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin kautta.

Keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Ikäihmisten ennaltaehkäisevien ja omaehtoisten palveluiden merkitystä lisätään kehittämällä lähitoreja ja
ottamalla niissä käyttöön yhteinen asiakkaiden ohjaus- ja neuvontamalli sekä omassa tuotannossa että osto-
palveluissa. Ennaltaehkäisevissä ja kotihoitoon palveluissa vahvistetaan myös sairaanhoito-, kuntoutus-, mie-
lenterveys- ja päihdeosaamista lisähenkilöstön avulla. Näin mahdollistetaan oikea-aikainen hoito ja vähen-
netään sairaalahoidon ja Acutan käytön tarvetta.

Päihdehoidon osaamista vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteisen päihdehoidon tiekartan mukai-
sesti ja yhteistyössä Tredun oppisopimuskoulutuksella. Yhteisöllisyyttä tukevaa kevyempää kampusmaista
asumispalvelua kehitetään. Tähän liittyvät tarvekartoitus ja tiekartta ovat jo valmistuneet.

Teknologian hyödyntämistä kotihoitossa lisätään. Kuvapuhelimien ja lääkeautomaattien asiakasmäärää kas-
vatetaan edelleen.

Ympäri vuorokautisissa ikäihmisten hoivayksiköissä vähimmäishenkilöstömitoitus nousee vanhuspalvelulain
mukaisesti vuoden 2022 alusta 0,6:een. Vähimmäismitoituksen lisäksi yksiköissä on varattava riittävä erillis-
resurssi välillisiin (ei hoidollisiin) työtehtäviin.

Henkilöstömitoituksen tulee perustua asukkaiden todelliseen palvelutarpeeseen, joka arvioidaan Valviran
ohjeistuksen mukaisesti interRAI-mittariston avulla. Yksityisten palveluntuottajien osalta Aluehallintovirasto
arvioi tarvittavaa henkilöstömitoitusta ja välillisen työn resurssitarvetta toimiluvissa.

Tehostetun palveluasumisen erityishoivan paikkamäärää kasvatetaan vuoden 2022 aikana.

Henkilöstön saatavuushaasteeseen vastataan tiiviillä yhteistyöllä TE-palvelujen ja oppilaitosten kanssa
(Tredu, TAKK, Tampereen yliopisto). Lisäksi hoiva- sekä sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille tarjotaan oppiso-
pimuspaikkoja. Ikäihmisten palveluissa jatketaan lisäksi jo alkanutta kansainvälistä rekrytointia ja koulutus-
yhteistyötä henkilöstön saamiseksi hoiva-avustajan, lähihoitajan ja sairaanhoitajan tehtäviin.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Ikäihmisten palvelut (1 000 euroa)	VS 2022
Kotihoito	66 927
Päiväkeskustoiminta	4 088
Ehkäisevä vanhustyö	2 863
Tehostettu palveluasuminen	102 883
Palveluasuminen	4 913
Vanhainkotihoito	28 724
Kotihoidon tukipalvelut	2 914
Lyhytaikainen asumispalvelu	599
Veteraanikuntoutus	28
Tuettu asuminen	10
Omaishoidon tuki	10 212
Lähtöratoiminta	3 132
Perhehoito	411
Yhteensä	227 703

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Ikäihmisten palvelut	51 266	-227 423	-176 157

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Ikäihmisten palvelut	-470		-470

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT

Toiminnan kuvaus

Lasten, nuorten ja perheiden palveluihin sisältyvät äitiys- ja lastenneuvolapalvelut hyvinvointineuvolan toimintamallilla järjestettyinä, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, sosiaali- ja kriisipäivystys, sosiaalihuoltolain mukaiset perhepalvelut ja sosiaalityö, ehkäisyneuvolapalvelut, lasten ja nuorten poliklinikka, ehkäisevä päihdetyö, kasvatus- ja perheneuvonta, lastenpsykiatrinen arviointi ja avohoito, nuorisovastaanoton mielenterveys-, päihde- ja seksuaaliterveyspalvelut, puheterapiapalvelut, alle 21-vuotiaiden omaishoidon tuki, lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon palvelut sekä sosiaali- ja kriisipäivystys.

Keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja kehitetään ja vahvistetaan. Mielenterveyspalvelujen hoitojonoja puretaan ja niiden muodostumista ehkäistään vuoden 2021 lisätalousarviossa myönnettyjen resurssien muuttuessa kokovuotiseksi. Niiden avulla on mahdollista laajentaa esimerkiksi Nuorisovastaanoton Valo-työryhmän ryhmätoimintaa kouluilla, vahvistaa nepsy-työtä kouluterveydenhuollossa sekä tukea mielenterveyttä opiskeluterveydenhuollossa muun muassa masennusoireilun ehkäisyyn ja hoitoon suunnitellun menetelmän (Interpersonal Counseling, IPC) käyttöä laajentamalla. Perheneuvolan lisäresursseilla vahvistetaan lastenpsykiatrinen avohoitotyötä sekä arvioidaan uuden lastenpsykiatrisen tiimin toimivuutta ja kehitetään toimintaa edelleen. Alle 30-vuotiaiden tamperelaisten terapiatakuumallin suunnittelu aloitetaan loppuvuodesta 2021. Terapiatakuun toteuttamiseksi voidaan kokeilla esimerkiksi walk in -palvelua. Tavoitteena on toteuttaa terapiat matalan kynnyksen palveluina pohjautuen näyttöön perustuviin toimintamalleihin. Näitä voivat tuottaa julkiset ja yksityiset palveluntuottajat ja järjestöt.

Lastensuojelussa varaudutaan lainmuutoksen mukanaan tuomiin henkilöstömitoitustilaisuuksiin ja palvelutarpeen kasvuun. Kuusikon perhetukikeskukseen avataan loppuvuodesta 2021 uusi osasto, joka vastaa kiireellisten sijoitusten kasvuun ja kaupungin omien sijoituspaikkojen riittämättömyyteen. Tämä sujuvoittaa toimintaa ja muiden palvelujen järjestämistä asiakkaille. Talousarvio sisältää määrärahan osaston kokovuotiseen toimintaan. Lapsiperheiden sosiaalityössä lisätään sosiaalityöntekijöiden määrää, mikä mahdollistaa lakisääteisen palvelutarpeen arvioinnin sekä lastensuojelun tarpeen selvityksen määrääjässä. Lastensuojelun asiakkuuksien määrän vähentämiseen pyritään myös lisäämällä henkilöstöä sosiaalihuoltolain mukaisessa sosiaalityössä. Henkilöstölisäyksillä nopeutetaan ja parannetaan asiakasprosessien laatua sekä mahdollistetaan suunnitteilla olevan mentorointimallin kehittäminen avohuollossa ja perhepalveluissa. Sen myötä kehitetään perehdytystä ja kokeneiden työntekijöiden mahdollisuutta toimia uusien työntekijöiden tukena. Lisäksi mallinnetaan yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelun sekä MONNI- ja Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus (PirSote) -hankkeiden kanssa maakunnallista lastensuojeluyksikköä erityisen tuen tarpeessa olleille nuorille.

Aikuissosiaalityö on järjestetty lapsiperheellisille aikuisille eri tavalla kuin muille aikuisille eikä heidän lakisääteinen oikeutensa palvelun tarpeen arvioon ja sen mukaiseen työskentelyyn toteudu käytettävissä olevilla resursseilla. Aikuissosiaalityössä lisätään ohjaajien määrää lapsiperheiden aikuisten kanssa tehtävän työn kehittämiseksi ja kuntalaisten tasavertaisuuden lisäämiseksi.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä äitiys- ja lastenneuvolatoiminnassa vastataan kokonaisasiakasmäärän ja tuen tarpeessa olevien asiakkaiden määrän kasvuun, oppivelvollisuuden pidentymiseen sekä kansallisten henkilöstömitoitusten muutoksiin lisäämällä henkilökuntaa. Tehdyillä lisäyksillä vahvistetaan mielen terveyden tukea, lisätään näyttöön perustuvien menetelmien ja työtapojen hyödyntämistä sekä vahvistetaan vertaisryhmätoimintaa ja digipalvelujen kehittämistä. Nepsy-valmennusosaamista laajennetaan perhekeskusalueilla kouluterveydenhuoltoon, ja Lapset puheeksi -toimintamallia jalkautetaan edelleen. Lisäksi toteutetaan isäneuvolapilotti isien vanhemmuutta ja psykososiaalista hyvinvointia vahvistamaan.

Lastensuojelun monialainen kehittäminen jatkuu MONNI-hankkeessa yhteistyössä Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksen kanssa. Lapsiin kohdistuvien väkivaltaepäilyjen selvitysprosesseja sekä väkivaltaa kokeneiden lasten tukemista ja hoitoa kehitetään osana Barnahus-hanketta yhteistyössä Tays-Erva-alueen kanssa. Perhekeskumallia ja sähköistä perhekeskusta kehitetään edelleen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja osana PirSote -hanketta.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (1 000 euroa)	VS 2022
Lastensuojelun sijaishuollon palvelut	59 851
Perhepalvelut	11 867
Lastensuojelun avohuollon palvelut	11 410
Äitiys- ja lastenneuvola	8 442
Omaishoidon tuki	4 687
Nuorisovastaanotto	4 591
Perheneuvola	4 422
Kouluterveydenhuolto	4 384
Opiskeluterveydenhuolto	3 514
Sosiaali- ja kriisipäivystys	2 658
Puheterapia	1 410
Psykososiaalinen tuki	1 406
Lasten ja nuorten poliklinikka	576
Ehkäisyneuvola	306
Ehkäisevä päihdetyö	67
Tampere Junior	858
Yhteensä	120 449

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	8 679	-120 017	-111 337

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointimenot	Rahoitusosuudet	Nettoinvestoinnit
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	-152		-152

PSYKOSOSIAALISEN TUEN PALVELUT

Toiminnan kuvaus

Psykososiaalisen tuen palvelukokonaisuuteen kuuluvat aikuissosiaalityön palvelut, päihde- ja maahanmuuttajapalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelujen ostopalvelut sekä vammais- ja kehitysvammaisten palvelut sekä näiden ostopalvelut. Mielenterveyspalvelut on integroitu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin tuottamiin palveluihin.

Psykososiaalisen tuen palvelut vastaavat haavoittuvimmassa asemassa ja syrjäytymisvaarassa olevien kuntalaisten palvelutarpeisiin. Työskentelyn keskiössä on asiakkaiden toimintakyvyn ja elämänhallinnan ylläpitäminen ja vahvistaminen.

Keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Aikuissosiaalityö organisoituu uudelleen vuonna 2022. Muutoksen avulla painopistettä siirretään riittävän vahvaan alkuvaiheen tukeen ja monialaiseen työskentelyyn yhdessä asiakkaiden verkostojen kanssa erityisesti sote-keskuksissa.

Koronapandemian aiheuttama palveluvelka ilmenee aikuissosiaalityössä entistä monimutkaisempina sosiaalisina ongelmina ja akuutteina kriisitilanteina. Näihin vastaamiseksi aloitetaan ihmisten elinympäristöissä liikkuva sosiaalityö, jonka tavoitteena on löytää asiakkaita, jotka muuten saattaisivat pudota palvelujärjestelmän ulkopuolelle. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen yhteyttä sosiaalityöhön vahvistetaan. Asumissosiaaliseen työhön panostetaan kehittämällä ja juurruttamalla liikkuvaa asumisen tukea asumisen kriisitilanteissa Nopsajalka-tiimin avulla ja vahvistamalla asumisneuvontatoimintaa.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa vahvistetaan asumispalveluita omassa tuotannossa. Vuoden 2022 aikana siirretään päihde- ja mielenterveysasiakkaille suunnattu tukiasumisen yksikkö, Jussi-koti, ostopalveluista omaan tuotantoon. Päihdepalvelujen tiekartan toimenpiteitä edistetään ja toteutetaan. Päihdehoidossa panostetaan lääkkeettömiin hoitomuotoihin. Mielenterveys- ja päihdeneuvosto aloittaa toimintansa, aluksi määräaikaisena vuoden 2022 ajan.

Vammaispalveluissa asiakkaille myönnettävien apuvälineiden toimittaminen, asennus, huolto ja muut niihin liittyvät palvelut siirtyvät Pirkanmaan apuvälinekeskuksen vastuulle. Kehitysvammaisten asumispalveluissa selkiytetään palvelutarpeen arviointia ja sen tukena käytetään muun muassa toimintakyvyn arvioinnin mittaamista (RAI). Tämän lisäksi mitataan asiakkaan tarvitseman tuen määrää. Lasten tilapäishoitoa aletaan järjestää viikonloppuisin oman tuotannon toimesta toimintakeskus Tuomikallion tiloissa. Tällä vastataan muun muassa omaishoidon tilapäishoidon tarpeeseen.

Henkilöstön saatavuuden parantamiseksi tiivistetään yhteistyötä oppilaitosten ja yliopiston kanssa sekä lisätään erilaisten sosiaalisen median välineiden käyttöä (muun muassa rekrytointivideot). Henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan muun muassa lisäämällä koulutusta, pitämällä säännöllisiä henkilöstöpalavereita ja tiedottamalla muutoksista ja suunnitelmista hyvissä ajoin.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Psykososiaalisen tuen palvelut (1 000 euroa)	VS 2022
Aikuisten sosiaalipalvelut	10 029
Huume kuntoutus	3 058
Hätä majoitus	60
Katkaisuhoito	1 555
Kehitysvammaisten asumispalvelut	24 904
Kehitysvammaisten osallisuutta edistävä toiminta	6 162
Kehitysvammaisten laitospalvelut	9 222
Kehitysvammaisten työllistämistä edistävä toiminta	2 661
Kuntouttava työtoiminta	1 306
Maahanmuuttajapalvelut	8 560
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut	18 277
Mielenterveyskuntoutujien avopalvelut	1 184
Päihdehuollon päivätoiminta	1 580
Päihdepalvelujen avokuntoutus	627
Päihdepalvelujen laitoshoido	1 228
Selviämishoitoasema	1 016
Sosiaalinen kuntoutus	1 409
Sovittelupalvelut	583
Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki	4 523
Vammaisten asumispalvelut	8 671
Vammaisten asumista tukevat palvelut	4 557
Vammaisten henkilökohtainen apu	11 345
Vammaisten kuljetuspalvelut	15 553
Vammaisten päiväaikainen toiminta	483
Vammaisten sosiaalipalvelut	1 622
Vammaisten tukitoimet	92
Yhteensä	140 267

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Psykososiaalisen tuen palvelut	20 587	-140 107	-119 520

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Psykososiaalisen tuen palvelut	-187		-187

SAIRAALAPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Sairaalapalvelujen tavoitteena on tarjota asiakkaille laadukkaat, vaikuttavat ja oikea-aikaiset erikoissairaanhoidon ja kuntoutuksen palvelut, sekä tukea tarvittaessa asiakkaan kotiutumista hoitajakson jälkeen.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä (PSHP) hankittavat erikoissairaanhoidon palvelut sisältävät päivystystoiminnan (Acuta), ensihoidon, erikoissairaanhoidon vuodeosasto- ja poliklinikkatoiminnan sekä saattohoidon palveluja. Erikoissairaanhoidon palveluihin sisältyy myös PSHP:n perimä erityisvelvoitemaksu, millä katetaan muun muassa maakunnallisen apuvälineyksikön toiminta, alueellinen infektioiden vastustamistyö, potilasvahinkokeskuksen laskutus ja perusterveydenhuollon yksikön aluetoiminta. PSHP:n lisäksi erikoissairaanhoidon palveluja tuottavat useat eri palvelusetelituottajat, minkä lisäksi asiakkaat voivat erikoissairaanhoidon valinnanvapauden puitteissa itse valita haluamansa julkisen palveluntuottajan.

Kuntoutuspalveluihin sisältyvät kaupungin oma perusterveydenhuollon vuodeosastotoiminta ja ostopalveluna hankittava laituskuntoutus, geriatrisen poliklinikkatoiminta sekä mobiilihoitaja- ja kotiuttamistiiminnot.

Keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Vuonna 2022 Sairaalapalvelujen palveluryhmän toiminnan painopisteitä ovat ikääntyvien hoitoketjun kehittäminen yhteistyössä muiden palveluryhmien ja PSHP:n kanssa, kuntoutuksen tehostaminen ja kuntoutusjaksojen lyhentäminen, asiakas- ja työntekijäkokemuksen parantaminen sekä tutkimus-, kehittämis- ja koulustoiminnan käynnistäminen palveluryhmässä. Painopisteille asetetaan mitattavat tavoitteet ja niiden toteutumista seurataan säännöllisesti osana palveluryhmän johtamista.

Ikääntyneiden hoitoketjujen kehittämisessä yksi konkreettinen toimenpide on geriatrisen hoidon tarpeen arviointiin perustuva hoidon ja hoitopaikan valinta kotihoidossa, päivystyksessä, erikoissairaanhoidon vuodeosastoilla ja kuntoutusosastoilla. Lisäksi ympärivuorokautiseen hoivaan siirtymistä kuntoutusosastoilta nopeutetaan hakemus- ja käsittelyprosessia kehittämällä sekä palvelurakennetta optimoimalla. Hoitoketjuja kehitetään yhteistyössä muiden palveluryhmien ja PSHP:n kanssa.

Kuntoutusta tehostetaan ja kuntoutusjaksoja lyhennetään käytettävissä olevia kuntoutusresursseja lisäämällä. Avoimet lääkäri- ja hoitajanvakanssit täytetään tarvittaessa vuokratyövoimalla. Äkillisiä poissaoloja varten kuntoutusosastojen vakituisten sijaisten määrää lisätään kahdella hoitajalla. Kuntoutusosastojen fysioterapeuttien määrää lisätään yhdellä. Lisäksi Tammenlehvän kanssa pilotoidaan kuntoutuksen tehostumiseen liittyvää kannustinmallia.

Sairaalapalvelujen systemaattinen asiakas- ja työntekijäkokemuksen mittaaminen alkoi vuonna 2021. Vuonna 2022 asiakas- ja työntekijäkokemusta johdetaan ja parannetaan mittaustulosten perusteella, ja yksiköissä on käytössä sovitut toimintamallit mittaustiedon käsittelylle ja hyödyntämiselle.

Erikoislääkärien koulutusoikeuksia laajennetaan yhteistyössä yliopiston kanssa, ja oppilaitos- ja korkeakoulu-yhteistyötä lisätään muutoinkin henkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Esimerkiksi toiminnallisesti kaksikielinen sairaanhoitajakoulutus (TOKASA-hanke) laajenee vuonna 2022. Sairaalapalveluihin liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta aloitetaan yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Vammaispalvelujen apuvälineiden siirtyessä Pirkanmaan apuvälinekeskuksen vastuulle, PSHP:n kunnilta perimä erityisvelvoitemaksu maksetaan jatkossa Sairaalapalvelujen budjetista.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Sairaalapalvelut (1 000 euroa)	VS 2022
Erikoissairaanhoito	345 659
Ensihoito	8 961
Lyhytaikainen kuntoutus	36 032
Kotona asumista tukevat palvelut	2 272
Yhteensä	392 924

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Sairaalapalvelut	5 858	-392 926	-387 068

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Sairaalapalvelut	-157		-157

VASTAANOTTOPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Vastaanottopalvelut toteuttavat väestön terveydentilan seurantaan, sairauksien diagnostiikkaa, terveyden edistämistä ja sen osana terveysneuvontaa ja terveystarkastuksia sekä suun terveydenhuollon, avokuntoutuksen ja avosairaanhoidon palvelut. Palveluihin kuuluu perusterveydenhuollon alueellisen vastaanottotoiminnan ja suun terveydenhuollon lisäksi perusterveydenhuollon erityisvastaanottojen palveluja. Palveluilla edistetään terveyttä ja ennaltaehkäistään sairauksien syntyä, tunnistetaan sairastumisriskissä olevat henkilöt varhain ja vastataan sairastuneiden hoidosta ja kuntoutuksesta.

Keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Vastaanottopalvelut kehittävät toimintaansa Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelun ja PirSOTE-hankkeen painopisteet ja linjaukset huomioiden. Kehittämisessä painotetaan varhaista puuttumista ja vakavampien terveyden ja hyvinvoinnin ongelmien ennaltaehkäisyä: kun asiakkaan keskeisin palvelutarve tunnistetaan ajoissa, voidaan hoito toteuttaa vaikuttavimmin. Asiakkaan ohjautuminen alusta alkaen soveltuvimmalle ammattilaiselle säästää työntekijäresursseja ja mahdollistaa useamman asiakkaan asian hoitamisen.

Terveysasematoiminnan mallia jatkokehitetään. Kehittämisen keskiössä ovat esimerkiksi hoidon jatkuvuuden turvaaminen, asiakkaan ja ammattilaisen välisen yhteydenpidon helpottaminen sekä ammattilaisten oman työn hallinnan vahvistaminen. Tavoitteena on pyrkiä kohti jonotonta toimintamallia ja asiakkaiden nopeaa yhteydensaantia omaa asiaa hoitamaan ammattilaiseen.

Asiakkaiden suun terveyden ongelmia ennaltaehkäistään aiempaa kattavammin suuhygienistien ja hammaslääkäreiden työnjakoa kehittämällä. Asiakkaat saavat enemmän tukea omahoitoonsa ja suuhygienistit voivat palvella asiakkaita useammassa asiassa hammaslääkäreiden tukemina. Tutkimus- ja oppilaitosyhteistyö tiivistyy suun terveydenhuollon palveluissa, kun hammaslääketieteen professuuri perustetaan Tampereen yliopistoon.

Kasvavaan palvelutarpeeseen vastaamiseksi vastaanottopalveluihin on suunniteltu vahvistusta mielenterveys- ja päihdetoiminnan resursseihin. Tavoitteena on, että asiakkaiden mielenterveys- ja päihdeasioita voidaan hoitaa ja käsitellä laajasti palveluryhmän eri palveluissa. Tämän mahdollistamiseksi mielenterveystyön ammattilaisten konsultointimahdollisuuksia parannetaan palveluryhmän sisäisesti, ja koulutusten järjestämisestä mielenterveys- ja päihdeasioissa jatketaan. Terapiapalvelusetelit laajennetaan koskemaan asianmukaisen terapiakoulutuksen saaneiden psykologien ja psykiatristen sairaanhoitajien antamia lyhytterapioita kaikille ikäryhmille.

Yhteistyötä sosiaalipalvelujen kanssa tiivistetään ja systematisoidaan. Tavoitteena on, että sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteisasiakkaat tunnistetaan ja asiakkaita voidaan hoitaa verkostomaisemmin. Toimintaa kehitetään kohti yhteistä asiakassuunnitelmaa. Myös terveydenhuollon palveluja täydentävät yhteistyötahot huomioidaan toiminnassa.

Lasten ja nuorten oman toiminnan fysio- ja toimintateriapalveluja kehitetään edelleen, jotta palvelut olisivat saatavilla oikea-aikaisesti. Vastaanottopalveluissa toteutetaan osin myös sellaisia erityistason terapi- oita, joita ei ole tarjolla ostopalveluna.

Vastaanottopalvelut osallistuvat vahvasti uusien tiedolla johtamisen ratkaisujen kehittämiseen ja käyttöö- ottoon. Näin halutaan varmistaa, että kehittämistyö jatkuu hyvinvointialueelle siirryttäessä saumattomasti. Uusien ratkaisujen tulee mahdollistaa vanhassa ratkaisuarkkitehtuurissa toteutumattomat toiminnallisuus- det, kuten työntekijöiden pääsy omien keskeisten toimintatietojensa ja yhteisten toiminnan mittareiden tar- kasteluun. Vastaanottopalveluissa selvitetään mahdollisuuksia laajentaa mobiiliasiakaspalautteiden käyt- töönottoa, jotta asiakaspalautetta pystyttäisiin hyödyntämään palvelujen kehittämisessä ja asiakastarpeiden huomioimisessa aiempaa paremmin.

Vastaanottopalvelut tukevat kaikin mahdollisin tavoin työntekijöidensä hyvinvointia. Päivittäisen työntekijä- kokemuksen keräämistä pilotoidaan työyksiköihin sijoitetuilla tablettilaitteilla.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

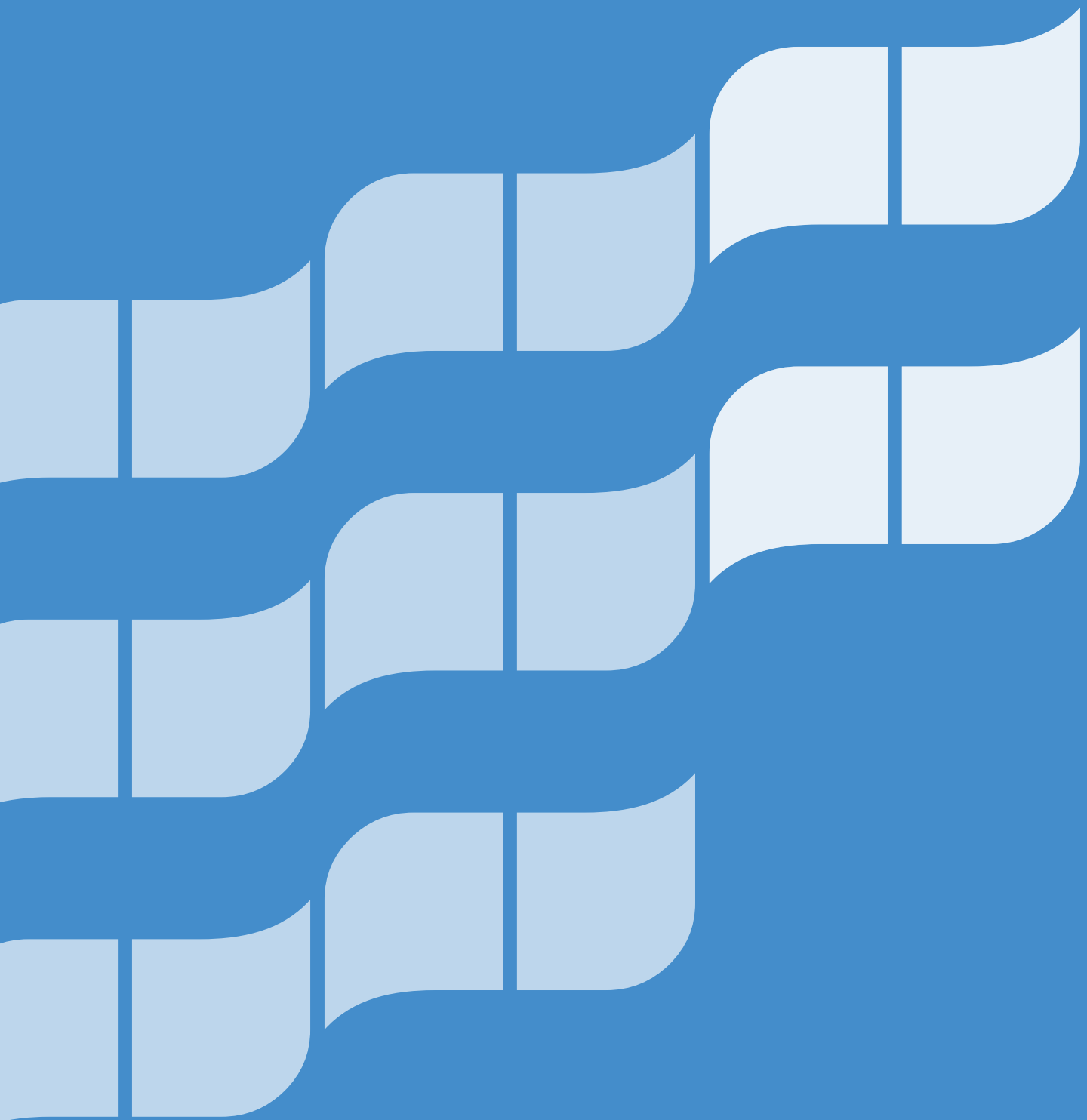
Vastaanottopalvelut (1 000 euroa)	VS 2022
Terveystarkastukset ja seulonnat	3 143
Terveyspalvelujen neuvonta	1 380
Tartuntataut. valv. ja infek. torj.yks.	1 295
Lasten ja nuorten suun terveydenhuolto	10 002
Aikuisväestön suun terveydenhuolto	19 832
Ikäihmisten suun terveydenhuolto	1 532
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	3 070
Pakolaisten terveyspalvelut	68
Terveysasematoiminta	37 829
Hoitotarvikepalvelu	9 534
Keskityt erityispalvelut	4 634
Kuntoutuspalvelut VOT	8 498
Kumppanuus- ja toiminta-avustukset	294
Yhteensä	101 111

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Vastaanottopalvelut	18 432	-100 407	-81 975

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Vastaanottopalvelut	-569		-569

LIITTEET

- Sosiaali- ja terveyslautakunnan hankintasuunnitelma 2022–2023

TAMPERE